

ПУКОВНИК
МИЛАН КОЊИКОВАЦ
НАЧЕЛНИК УПРАВЕ
ЗА МЕЂУНАРОДНУ
ВОЈНУ САРАДЊУ

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА УНАПРЕЂУЈЕ СТАБИЛНОСТ

Управа за међународну војну сарадњу на најдиректнији начин учествује у креирању политике одбране и усмерена је на стварање услова за очување и заштиту одбрамбених интереса Србије. Такви задаци и свеобухватни циљеви захтевају и изузетно професионалан, млад и динамичан кадар. Траже високо образоване и мотивисане људе, који се непрестано усавршавају, али и прате и анализирају дешавања на глобалном плану. Задовољство ми је што управо такви професионалци раде у Управи за међународну војну сарадњу, уз неговање тимског духа и приступа послу.

Пукovníку Милану Коњиковцу најпре смо честитали именоване на функцију начелника Управе за међународну војну сарадњу, која за њега, како истиче, представља изузетну част и задовољство, али уједно и професионални изазов који носи велику одговорност.

Међународна војна сарадња, као неодвојиви део спољне политике Србије који у потпуности прати њен активни наступ у међународним

оквирима, у протеклих неколико година добила је на динамици и интензитету. Та сарадња је снажан инструмент подршке и промовисања реформских процеса у Министарству одбране и Војсци Србије, али и значајан инструмент спровођења спољне политике Србије.

Неколико важних догађаја у тој области повод су за разговор са пуковником Коњиковцем о улози Управе за међународну војну сарадњу у промовисању сарадње у области одбране, која се, како наглашава, води сагласно смерницама које утврђује министар одбране и начелник Генералштаба Војске Србије, кроз јачање националне безбедности и сарадњу и партнерство са системима одбране других држава и међународним организацијама. Управа за МВС учествовала је у изради и закључивању споразума о сарадњи у области одбране са више од 60 партнерских држава, док са више од 30 држава одржава редовне билатералне одбрамбене консултације и, на годишњем нивоу, потписује планове билатералне војне сарадње.

О Који су облици спровођења међународне војне сарадње?

– Међународна сарадња у области одбране тежишно се спроводи кроз реализацију мултилатералних и билатералних активности, приоритетно усмерених на припрему и учешће у мултинационалним операцијама, заједничке вежбе и обуку, школовање и усавршавање, стандардизацију, војномедицинску и војноекономску сарадњу, као и закључивање међународних уговора и техничких споразума и протокола. Посебан сегмент рада Управе за МВС усмерен је на реализацију задатака и обавеза по Бечком документу 2011, Споразуму о подрегионалној контроли наоружања, као и другим преузетим међународним обавезама у области контроле наоружања у надлежности Министарства одбране.

О Имајући у виду да су евројске интеграције један од приоритетних

целих спољне политике Србије, које активност спроводе у циљу испуњавања услова за чланство у Евројској унији?

– Чланство Републике Србије у Евројској унији један је од најважнијих спољно-политичких циљева и Министарство одбране даје пун допринос испуњавању обавеза, како би наведени циљ био остварен у што скорје време. То се најбоље може видети у Извештају Евројске комисије о напретку Србије у процесу евројских интеграција за 2014. годину, у коме се наводи да су припреме у области Заједничке безбедносне и одбрамбене политике (ЗБОП) на добром путу и истиче посвећеност за учешће у операцијама за управљање кризама Евројске уније (ЕУ).

Сарадња је проширена и на област одбрамбене индустрије, закључивањем Административног уговора са Евројском одбрамбеном агенцијом крајем 2013. године. Очекујем да ће сарадња са Агенцијом унапредити интероперабилност са чланицама ЕУ, омогућити технолошку модернизацију оружаних снага, а тиме и унапређење војних и одбрамбених способности наше земље. Као приоритете сарадње са Евројском унијом у наредном периоду истакао бих повећање учешћа у операцијама за управљање кризама ЕУ, развој заједничких пројеката са државама чланицама Евројске одбрамбене агенције и унапређење административних капацитета Министарства одбране за сарадњу у разним облицима обучавања у области ЗБОП.

О Надлежност Управе за МВС обухвата и сарадњу са НАТО под окриљем Програма „Партнерство за мир“. Како оцењујете стање сарадње који, поред војног, има и изразит политички карактер?

– Кроз расположиве механизме од којих посебно истичем Процес планирања и прегледа и Концепт оперативних способности, Програм „Партнерство за мир“ развија по-

требне способности и капацитете за активан допринос ЗБОП и подржава актуелни процес реформе система одбране.

Учешћем у Програму, Србији је олакшано прихватање највиших стандарда војне професије, а наши припадници стичу нова знања и вештине и размењују искуства са припадницима других оружаних снага, што је одвишеструке користи. Врло је важно нагласити да се такав вид сарадње не коси са проглашеном војном неутралношћу, пружа изузетну могућност за активну сарадњу са партнерским државама и унапређује наше одбрамбене капацитете.

Могу слободно рећи да Управа за МВС игра веома важну улогу у дефинисању садржаја и динамике војне сарадње под окриљем тог програма. Посебно истичем чињеницу да Србија међу партнерским државама ужива статус поузданог, предвидивог и одговорног партнера, што најбоље потврђује учешће нашег министра одбране на недавно одржаном самиту НАТО у Велсу, где је као први српски министар одбране учествовао на неком од таквих догађаја који заузимају посебно место на глобалном политичко-безбедносном плану.

Важно је истаћи и врло професионалну сарадњу са КФОР, као јединствен пример односа Алијансе и парт-

Унапређење одбрамбене сарадње у региону је неопходно, посебно у светлу финансијских потешкоћа са којима се суочава већина држава Југоисточне Евроје. Концепти „јамејне одбране“ и „удруживања и дељења“ представљају одговор на многобројне проблеме и начин за унапређење одбрамбених способности. Регионалне иницијативе представљају форуме за размену безбедносних и других информација, али и предлагање решења за оптимално коришћење расположивих одбрамбених, безбедносних, финансијских и других ресурса.

нерских држава, при чему међународно присуство на Косову и Метохији представља гарант мира и безбедности у нашој јужној покрајини.

О Имајући у виду комплексност међународних односа који као приоритет намећу сарадњу у региону, колики је значај регионалних иницијатива за побољшање односа на простору Југоисточне Европе?

– Иако се традиционална неизвесност и дефицит у сфери безбедности на овом простору постепено смањује, још увек су присутни многи безбедносни изазови, ризици и претње који захтевају интегрисан и регионални приступ, у циљу смањења или елиминације заједничких претњи. Све земље региона, појединачно и у међусобној сарадњи треба да развију нову безбедносна културу која би имала за циљ умањење негативних последица прошлости, предрасуда и стереотипа, како би регионална безбедност постала кључни фактор укупног развоја региона. Јер, како је навео Бери Бузан „безбедност је као и мир недељива, делује по принципу спојених судова са окружењем, односно у међузависности националних безбедности“.

Министарство одбране унапређење регионалне сарадње види као један од својих приоритетних задатака и кроз војну сарадњу, која је и најбољи део укупних билатералних односа са већином држава региона, значајно доприноси развоју добросуседских односа и изградњи поверења, као и унапређењу безбедности и стабилности. У прилог томе говори податак да Србија има потписане спора-

Управа за МВС прошле клине година учествовала је у координацији, припреми и реализацији великог броја посебних високог нивоа. О томе говори и податак да је на оперативном и тактичком нивоу у 2013. години реализовано око 920, а у првих девет месеци ове године више од 450 активности међународне војне сарадње.

Пуковник Милан Коњиковац (Моровић, 1970) завршио је Морнаричко-техничку средњу војну школу и Морнаричку војну академију у Силишту, а Командно-штабно и Генералштабно усавршавање у Београду. Све нивое војне едукације завршио је као најбољи у рангу. Поред оперативних дужности на елитним бродовима Ратне морнарице, посебно истиче да му у раду доста помаже искуство стечено сарадњом са страним војним представницима у Београду, као и четворогодишње искуство из обављања војно-дипломатске дужности у амбасади Републике Србије у Вашингтону.

зуме о сарадњи у области одбране са свим државама региона, осим са Албанијом, којој је упућен нацрт споразума. Такође, Србија је члан свих регионалних безбедносних иницијатива, изузев у Америчко-јадранској повељи (А-5) у чијем раду учествује у својству посматрача.

О Које су тежишне активности када је реч о билатералној сарадњи у области одбране?

– Билатерална сарадња у области одбране тежишно је усмерена на унапређење и интензивирање односа са стратешким партнерима и креирање избалансираног односа са дефинисаним стубовима спољне политике.

Од како је сарадња поново успостављена 2004. године, билатерална војна сарадња са Оружаним снагама САД издваја се као једна од најсadržајнијих које Министарство одбране и Војска Србије реализују у овом тренутку, са широким спектром различитих садржаја и области сарадње, од којих се посебно издвајају учешће припадника Војске Србије на бројним

међународним вежбама и обуци у организацији Европске команде ОС САД, реализација пројекта развоја Центра за обуку јединица за мултинационалне операције на бази „Југ“, Програм државног партнерства са Националном гардом Охајо, програми школовања и усавршавања наших припадника и модернизације и опремања јединица Војске Србије.

Уложени напори за суштинским развојем сарадње у области одбране, посете високог нивоа и наше спољнополитичко опредељење о стратешком партнерству Србије и Руске Федерације допринели су да је сарадња данас достигла неопходан континуитет који је недостајао у претходним годинама и значајно је приближена свеукупним политичким односима две земље. Посебан квалитет сарадње даје све већи број заједничких вежби које непосредно доприносе унапређењу оперативних и функционалних способности две војске, а свакако је битно истаћи и запажено учешће тенковских посада Војске Србије на „Тенковском биатлону 2014“ у Мо-

ски. Недавно потписани Споразум о војнотехничкој сарадњи представља додатни квалитативни искорак и пружа нове могућности за сарадњу.

Сарадња са Народном Републиком Кином је развијена на нивоу стратешких односа, како општих и политичких, тако и билатералне војне сарадње. Овом приликом желим посебно да истакнем реализоване бројне донације за наш систем одбране, чиме је и на делу потврђена приврженост и посвећеност развијању партнерских односа. Сходно уобичајеној пракси, тежиште сарадње у наредном периоду биће наставак војно-политичког дијалога и размена посета на високом и највишем нивоу. Такође, биће настављена размена кадра на школовању и усавршавању, као и стварање услова за унапређење војно-економске и војномедицинске сарадње, чему ће свакако допринети планирана посета наше делегације Кини, коју ће предводити министар одбране Братислав Гашић.

Управа за МВС активно је ангажована на ширењу могућности за повратак војне индустрије Србије на светско тржиште НВО и за приступ новим технологијама. У том смислу предузима мере за обнављање и интензивирање традиционално добрих односа и сарадње са земљама Блиског истока, Африке, Азије и Јужне Америке.

○ *Како оцењујете сарадњу са међународним организацијама?*

– Међународна сарадња на мултилатералном нивоу остварује се активним учешћем наших припадника у свим процесима који се одвијају у оквиру међународних организација – Уједињених нација (УН), Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС), Организације за забрану хемијског оружја (ОПСВ), Европске уније (ЕУ), Програма „Партнерства за мир“ (ПЗМ) и регионалних иницијатива. Сарадња са УН и ЕУ тежишно се одвија кроз учешће у мултинационалним операцијама и активности разоружања и контроле наоружања. Улога Управе за МВС у области учешћа у мултинационалним операцијама посебно долази до изражаја приликом израде годишњих планова употребе

Управа за међународну војну сарадњу надлежна је и за усмеравање и рад војних представника у Сивалној мисији Србије при УН у Њујорку, Сивалној мисији Србије при ОЕБС у Бечу, Сивалном представништву Србије при ОПСВ у Хагу, као и програм менаџера у Центру за безбедносну сарадњу RACVIAC у Загребу. Специфичност овој Управи даје Центар за везу са сивалним војним представницима који кроз годишњи План активности координирају рад 39 акредитованих изасланика одбране у нашој земљи. Посебан канал комуникације остварује се и са НАТО канцеларијом за везу.

Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама, стварања услова за ангажовање у мултинационалним операцијама, као и приликом покретања сарадње и закључивања релевантних споразума са међународним организацијама и државама партнерима.

○ *Учешће Србије у мултинационалним операцијама континуирано расте?*

– Од 2003. године Србија континуирано квалитативно и квантитативно унапређује учешће у мировним операцијама. Занимљив је податак да смо само током 2013. године у мултинационалне операције упутили приближно исти број припадника Војске Србије као у протеклих десет година. Тренд повећања ангажовања настављен је и током ове године. Тренутно, Министарство одбране и Војска Србије учествују у седам мултинационалних операција Уједињених нација и три Европске уније, са 237 припадника. Очекујемо да ће до краја 2014. године у склопу свих предвиђених ротација више од 500 наших припадника узети учешће у мултинационалним операцијама.

Тиме показујемо да смо активан чинилац очувања међународног мира и безбедности, да настављамо мировњачку традицију и потврђујемо сопствени

углед. Важно је нагласити да је Србија тренутно највећи контрибутор снага у мировним операцијама Уједињених нација из овог региона, што је на најбољи начин потврђено одлуком УН да Београд буде домаћин недавног веома успешног Регионалног скупа о мировним мисијама УН „Бити миротворац“.

У оквиру сарадње са ОЕБС, Управа за МВС учествује у планирању, припреми и организацији председавања Републике Србије ОЕБС-ом у 2015. години у области мера поверења и безбедности, контроле наоружања, разоружања и Кодекса поступања у војно политичким аспектима безбедности.

○ *Где видите највећи изазов у будућем раду Управе за међународну војну сарадњу?*

– С обзиром на промене у безбедносну парадигму, промене у приступу безбедности и то, пре свега, од „безбедносне дилеме“ према јачању поверења и концепту кооперативне безбедности, као и све комплекснијим и непредвидивим савременим изазовима, ризицима и претњама, неопходно је наставити континуиране процесе едукације и оспособљавања припадника Управе за МВС у адекватном аналитичком и професионалном одговору на њих. Процес глобализације, деконцентрација светске моћи, финансијска и економска криза, као главни катализатори промена, комплексност и нове димензије међународних односа захтевају велико знање, разумевање и стручност припадника ове управе. Управо зато је неопходно унапредити хоризонталну и вертикалну координацију и размену података унутар система, како би се још више унапредила ефикасност рада и превенција од изненађења. Управа за МВС ће и у наредном периоду наставити да делује проактивно у функцији промоције политике одбране и представљања војске и државе у свим сегментима друштвеног живота. ■

Раденко МУТАВЦИЋ